

Coweb – mesto žensk 2007 Maji Delak ne gre na smeh

Jasna Zavodnik

Predstava *Drage drage* se je z udeležbo na festivalu *Mesto žensk* znašla v paradoksalnem položaju. Tema festivala je namreč smeje se glasno, kar se kaže na sami površini predstave, bistvo pa je diametralno nasprotno. Predstava skozi mero duhovitosti izraža razočaranje nad položajem sodobnega plesa v Sloveniji, ki ima po besedah Maje Delak drugorazredni status in ni enakovredna nekaterim ostalim umetniškim zvrstem. Morda pa je ravno humor tisti poslednji izraz, ki se ga oprime človek v obupnem položaju in ki se še edini lahko približa resnici. Navsezadnje je absurdno, da mora umetnica, ki kontinuirano deluje na področju sodobnega plesa že 15 let in je ena izmed ključnih oseb pri ustanovitvi umetniške gimnazije, še zmeraj (in vedno znova) dokazovati pomen svojega dela in njegove vrednosti. V smehu se torej lahko manifestira tudi njegovo nasprotje. Humor izhaja iz podiranja stereotipov in situacijske komike.

Sedem plesalk in igralk problematizira položaj ženske v današnji družbi, na eni strani sodobne plesalke, katere položaj je manjvreden v primerjavi z nasprotnim spolom, po drugi strani pa podira stereotipe o ženski v družbi. Po principih enakopravnosti bi morala moški in ženska imeti enake možnosti za delovanje, kljub razlikam, ki se pojavljajo že čisto na fizični ravni. Sodobna plesalka se morda znajde še v težji poziciji, kadar gre za preizkušanje mej fizične moči. Vsekakor je podoba ženske v današnji družbi, po mojem mnenju, izumetničena do skrajnosti in ji stalno preprečuje biti človek. Če ženska ne ustreza mejam teh nadvse čudastih družbenih pravil je označena kot "neženska". Toliko o odprtosti sodobne družbe.

Podiranje stereotipov je bilo nakazano, ni pa prišlo do roba, do popolnega razvrednotenja nekega stereotipa. Dinamika predstave je temeljila na ritmu telesa in posamičnih fizičnih akcijah, sinhrono gibanje, ki je večinoma delovalo umirjeno, pa je ustvarjalo opozicijo enakomernemu ritmu. V sinhronem gibanju so se kazale razlike med posameznimi individuumi. Vsaka od njih s svojo zgodovino. Vloga prevajalke (Katja Kosi), ki je delovala kot mehanični robot (prepričljivo), je bila pomemben in drugačen kompozicijski člen predstave, ki je vnašal element zunanega in objektivnega. Iz zadnjih klopi žal ni bilo videti desetih ekranov, ki so smekali v živo zaodirje in devet lokacij v dvorani. Kar se tiče giba je težil k enostavnosti, individualnosti, sproščenosti in kar me je najbolj prepričalo h iskrenosti. Na površju torej sproščenost in smeh na račun stereotipov, pod tem skrb za lastno eksistenco in razvoj sodobnega plesa, v samem bistvu pa predvsem ljubezen do sodobnega teatra in ljudi, ki vztrajajo v nemogočem. Predstava, ki umirjeno, a prepričljivo protestira.

Zelo jasen koncept, vzroke za položaj sodobnega plesa v Sloveniji pa gre morda iskati tudi v širšem družbenem kontekstu in družbenih vrednotah.